

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ
ЧОВЕКЪТ С ОБЪРНАТАТА
УСТНА

Превод от английски: Красимира Тодорова, 1991

chitanka.info

Айза Уитни, братът на покойния Елайъс Уитни, доктор по богословските науки и директор на богословския колеж „Сейнт Джордж“, беше силно пристрастен към пушенето на опиум. Тази негова слабост, доколкото знам, започнала като невинна младежка прищявка още в колежа, когато прочел описанието на съновиденията и усещанията на Томас Де Куинси в есето му „Изповедта на един английски пушач на опиум“ и напоил тютюна си за лула с лауданум^[1] с желанието и той да изпита същото. Както много други, скоро и Айза открил, че е по-лесно да се пристрастиш към този порок, отколкото да се откажеш от него, и в продължение на много години той беше роб на своята страст, внушавайки едновременно ужас и съжаление у роднините и приятелите си. И сега съвсем ясно си го спомням — полегнал немошно в едно кресло, с блед нездрав цвят на лицето, с отпуснати клепачи, със свити колкото топченца на топлийка зеници, — благороден човек, превърнал се в жалка развалина.

Една вечер през юни 1889 година, когато вече започвах да се прозявам и да си поглеждам часовника, се позвъни. Понадигнах се в креслото, а жена ми остави ръкоделието на скута си и се намръщи.

— Пациент! — рече тя. — Пак ще трябва да излизаш. Изпъшках, защото съвсем скоро се бях прибрал у дома след уморителен ден.

Чухме как входната врата се отвори, после кратък, припрян говор и бързи стъпки по покрития с линолеум коридор. След това вратата на стаята се разтвори широко и влезе дама с тъмен тоалет и черен воал на лицето.

— Моля да ме извините, че идвам толкова късно — започна тя и неочаквано, загубвайки самообладание, се спусна към жена ми, прегърна я и заридна на рамото ѝ. — Много съм разтревожена — възбудено рече дамата. — Нуждая се от помощ.

— Господи — възкликна жена ми, като вдигна воала ѝ, — та това е Кейт Уитни! Как ме изплаши, Кейт! Не те познах, когато влезе.

— Просто не знам какво да правя, затова дойдох при вас. Това се случваше често — много хора, изпаднали в беда, се устремяваха към жена ми като морски птици към фар.

— Добре си направила. А сега се настани удобно и след като пийнеш малко вино със сода, ще ни разкажеш какво се е случило. Може би предпочиташ да пратя Джеймс да си легне?

— О, не! Нуждая се от съвета и помощта и на доктора. Отнася се до Айза. Не се е прибирал два дни. Силно съм обезпокоена за него.

Тя не споделяше за първи път с нас тревогата от пагубния навик на съпруга си — с мен като с доктор, с жена ми като със стара приятелка и съученичка. Ние се опитахме да я утешим и успокоим, доколкото бе възможно. Знае ли къде се намира мъжът ѝ? Дали не бихме могли да го накараме да се прибере у дома си?

Навярно бихме могли. Тя знаела със сигурност, че напоследък, когато изпаднал под властта на порока си, отивал да пуши опиум в един вертеп в най-източната част на Сити. Досега „наслажденията“ му обикновено траели един ден и вечерта се прибирал изнемощял и посърнал. Но този път омаята явно го владеела повече от четиридесет и осем часа и в момента навярно лежал сред изметта на доковете, все още вдишвайки отровата или дълбоко спял под нейното въздействие. Без съмнение се намирал в „Златното кюлче“ на „Ъпър Суондъм Лейн“. Но тя какво можела да направи? Как да влезе млада и стеснителна жена самичка в такова заведение и да извлече мъжа си измежду типове, налягали край него?

Ето такъв беше случаят и от него естествено имаше само един изход — да я придружа до мястото! А може би щеше да е по-добре тя изобщо да не идва. Аз бях домашният лекар на Айза Уитни, имах известно влияние над него и сам щях да се справя по-лесно. Заклех ѝ се, че най-много до два часа ще ѝ го изпратя у дома с файтон, ако той наистина се намира на адреса, който ми бе посочила. И така след десетина минути, напуснал удобното си кресло в уютната всекидневна, аз се носех бързо с файтон към източната част на града с необичайно поръчение, без и през ум да ми минава до какви по-необичайни неща щеше да доведе то.

В началото на моето приключение не срещнах никакви трудности. „Ъпър Суондъм Лейн“ е мръсна уличка, която се гуши зад високите докове, обточващи северния бряг на реката чак до източния край на Лондонския мост. Вертепът, който търсех, се намиреше между един магазин за евтино готово облекло и една кръчма — някаква тъмна дупка, подобна на пещерна паст, към която се спускаха стръмни стълби. Наредих на файтонджията да ме чака и заслизах по хлътналите в средата стъпала, протрити от неспирното движение на олюляващи се крака. На светлината на премигващата газена лампа, окачена над

вратата, открих резето и влязох в помещение с нисък таван, изпълнено с гъстия, остър, кафеникав дим на опиума; покрай стените бяха наредени дървени нарове като на горната палуба на емигрантски кораб.

В мрака смътно различавах налягалите в странни, неестествени пози пушачи — един превил рамене, друг сгънал колене, трети отметнал назад глава и вирнал нагоре брадичка. Тук и там някой ме проследяваше с помътнял поглед. В тъмнината блещукаха малки червени светлинки — едни по-ярки, други по-бледи, в зависимост от това, дали металните лули бяха пълни с опияняващата отрова, или вече догаряха. Повечето посетители лежаха безмълвно, някои обаче си мърмореха нещо, а имаше и такива, които разменяха по няколко думи помежду си с глухи, монотонни гласове, краткият разговор неочаквано секваше и всеки продължаваше да си шепне нещо сам, зает със собствените си мисли, без да обръща повече внимание на събеседника си. В дъното на помещението до мангал с дървени въглища на трикрако столче седеше висок, слаб старец, отпуснал брадичка върху юмруците си, подпрял лакти на коленете си и вперил поглед в огъня.

Още щом влязох, жълтокож малаец бързо се приближи до мене с лула и порция опиум и ми посочи едно свободно място.

— Благодаря, нямам намерение да оставам — казах аз. — Тук е моят приятел Айза Уитни, с когото искам да поговоря.

Чух някакво възклицание от дясната си страна, нещо се раздвижи и като се взрях в мрака, видях Уитни, блед, посърнал, раздърпан, вперил учудено очи в мен.

— Господи, Уотсън — рече той. Изглеждаше някак особено възбуден и целият трепереше. — Кажете ми колко е часът, Уотсън?

— Наближава единайсет.

— А кой ден е днес?

— Петък, деветнайсети юни.

— Как е възможно! Аз мислех, че е четвъртък. Сигурен съм, че е четвъртък. Искате само да ме сплашите, нали? — Той закры лице с длани и пискливо се разрида.

— Уверявам ви, че е петък, приятелю. Жена ви ви чака вече два дни. Би трябвало да се засрамите.

— Срамувам се наистина. И все пак вие бъркате, Уотсън, аз съм тук само от няколко часа — три лули или четири, забравих вече колко.

Тръгвам си с вас незабавно за дома. Не бива повече да тревожа моята малка мила Кейт. Подайте ми ръка. С файтон ли сте?

— Да, наредих да ме чака.

— Значи ще мога да се прибера с него. Но първо трябва да си платя сметката. Попитайте колко дължа, Уотсън. Толкова съм изнемоощял, че не мога да се помръдна.

Тръгнах по тясната пътека между двата реда спящи пушачи и се заоглеждах, за да потърся съдържателя, като се мъчех колкото е възможно по-малко да вдишвам отровните упойващи изпарения на наркотика. Когато минавах покрай седналия до мангала старец, усетих, че някой ме дръпна за края на дрехата и чух един глас да пошепва тихо: „Отмени ме и се обърни да ме погледнеш.“ Думите достигнаха съвсем ясно до ухото ми. Погледнах надолу. Никой друг не би могъл да ги изрече освен стареца, но той продължаваше да седи втрещен в жартата, слаб, сбръчкан, приведен почти на две от годините, стиснал между коленете си лула с опиум, сякаш пръстите му бяха толкова немоощни, че не можеха да я държат. Направих две крачки напред и завъртях глава. С огромно усилие се въздържах да не извикам от изненада. Старецът се бе обърнал така, че само аз можех да видя лицето му. По него нямаше и следа от доскорошния унес, бръчките бяха изчезнали и блясъкът на помътнелите очи се беше възвърнал — за моя най-голяма почуда до мангала седеше ухилен не друг, а самият Шерлок Холмс. Той ми даде едва забележим знак да се приближа и изведнъж, обръщайки лице към лежащите, се превърна отново в треперещия изнемоощял старец.

— Холмс! — прошепнах аз. — Какво, за бога, правите в това свърталище?

— Говорете по-тихо — отвърна той. — Имам безупречен слух. Бъдете така добър да се освободите от вашия затънял от опиума приятел. Искам да поговоря с вас.

— Навън ме чака файтон.

— Чудесно, в такъв случай настанете в него приятеля си и го оставете да се прибере сам. Няма от какво да се безпокоите, той е толкова изтощен, че не би могъл да направи никаква друга щуротия. Съветвам ви освен това да изпратите по кочияша бележка до жена си и да ѝ съобщите, че сме се срещнали и че ви се налага да останете с мен. Почакайте ме навън, след пет минути ще бъда при вас.

На Шерлок Холмс трудно можеше да се откаже нещо — той изричаше молбата си пределно ясно, с мек, но безапелационен тон. Всъщност, щом настанях Уитни във фойтона, моето задължение към него се изчерпваше и бях готов с най-голямо удоволствие да се впусна с моя приятел в едно от поредните му необичайни приключения, които впрочем запълваха целия му живот. Написах набързо бележка до жена си, платих сметката на Уитни, качих го във фойтона и го проследих как потегля в тъмнината. След няколко минути от пушалнята излезе един грохнал старец и аз закрачих успоредно с него. Той вървеше прегърбен и немощно провлачваше крака, но когато се отдалечихме на две преки от заведението, бързо се огледа, изправи се и от сърце се разсмя.

— Уотсън — рече той, — вие сигурно вече ме подозирате, че към кокаиновите инжекции съм добавил пушенето на опиум и още някои други дребни пороци, които лекарската ви съвест ви кара да порицавате.

— Наистина се изненадах, че ви сварих там.

— И аз не по-малко се изненадах, като ви видях!

— Влязох да потърся един приятел.

— Аз пък неприятел.

— Неприятел ли?

— Да, или по-точно поредната си жертва. Накратко казано, Уотсън, заел съм се с разследването на един особено интересен случай и се надявах от несвързаните бръцоловения на тези пушачи на опиум да попадна на някаква следа, както често ми се е случвало. Ако ме бяха разпознали, сигурно вече нямаше да съм сред живите, защото неведнъж съм ходил там пак във връзка с моята работа и този негодник, съдържателят, някакъв си индийски матрос, се е заклек да ми отмъсти. На задната страна на сградата, която гледа към пристана „Сейнт Пол“, има тайна вратичка и тя би могла да разкаже какви странни неща се вършат и какви товари преминават през нея в безлунните нощи.

— Господи! Да не би да имате предвид трупове?

— Точно така, трупове, Уотсън. Бихме станали богаташи, ако получавахме по хиляда лири за всеки нещастник, приключил живота си в това свърталище. То е най-смъртоносният капан по целия бряг на реката и аз се боя, че Невил Сейнт Клеър е попаднал в него, но навярно не го е напуснал жив. Тук наблизко вече трябва да ни очаква

двуколката. — Холмс пъхна показалци между зъбите си и пронизително изсвири. От далечината долетя подобно изсвирване в отговор на неговото и след миг се чу трополене на колела и чаткане на конски копита.

— Е, Уотсън — рече Холмс, когато от мрака изникна висока двуколка с два странични фенера, излъчващи снопове златиста светлина, които образуваха нещо като тунел в мрака. — Няма да откажете да дойдете с мен, нали?

— Стига да ви бъде полезен.

— Един доверен приятел винаги е полезен, още повече ако е и добър летописец. Стаята ми в „Кедрите“ е с две легла.

— В „Кедрите“?

— Да, така се нарича къщата на мистър Сейнт Клеър. Отседнал съм там заради следствието, което вода.

— А къде се намира тази къща?

— Близо до Ли, в графство Кент. На седем мили оттук.

— Нищо не разбирам.

— Напълно естествено. Скоро ще ви обясня всичко. Качвайте се в двуколката. Свободен сте, Джон, нямаме нужда повече от вашата помощ. Ето ви половин крона. Чакайте ме утре около единадесет. Подайте ми поводите. До скоро виждане.

Той шибна коня с камшика и ние първо се понесохме по безкраен лабиринт от тъмни, безлюдни улички, а после по все по-широки. По едно време префучахме по един голям мост с решетъчни перила, под който бавно течаха мътните води на реката. Сетне пак продължихме по пусти, застроени с тухлени къщи улички, чиято тишина се нарушаваше единствено от тежките, отмерени стъпки на дежурния полицаи или от виковете и песните на закъснели гуляйджии. Тъмни облаци се носеха по небето и тук-там между тях просветваше мъжделиво по някоя и друга звезда. Холмс караше двуколката, отпуснал глава на гърдите си, мълчалив и умислен, а аз седях до него, нетърпелив да узная какъв е новият случай, който явно бе погълнал изцяло съзнанието му, но не се осмелявах да проговоря, за да не прекъсна хода на неговите разсъждения. Бяхме изминали вече няколко мили и навлизахме в района на извънградските къщи, когато Холмс се раздвижи, сви рамене и запали лулата си с израза на човек, доволен от решението, което е взел.

— Притежавате едно изключително качество, Уотсън — рече той, — умеете да мълчите и тъкмо това ви прави толкова безценен другар. Но сега имам належаща нужда да поговоря с някого, тъй като мислите, които се въртят в главата ми, не са от най-приятните. Питам се какво ще кажа на милата дребничка дама, когато излезе да ме посрещне на входа.

— Забравяте, че не съм в течение на нещата.

— Докато стигнем до Ли, тъкмо ще имам време да ви запозная с фактите. Случаят изглежда безкрайно прост, а аз още не мога да направя нито крачка към разрешаването му. Има много нишки, разбира се, но те не водят до нищо съществено. Сега ще ви разкажа накратко всичко, Уотсън, а вие може би ще съзрете някаква искрица в мрака, в който се лутам аз. Преди няколко години, или по-точно през май 1884 година, в Ли се появил един джентълмен на име Невил Сейнт Клеър, който очевидно разполагал с много пари. Той наел голяма вила, облагородил парка около нея и заживял нашироко. Постепенно се сприятелил със съседите си и през 1887 година се оженил за дъщерята на един местен пивовар, която му родила две деца. Не се занимава с нищо определено, но участва с капитали в няколко търговски предприятия и обикновено всяка сутрин отива в града и се връща с влака, който тръгва от „Канън стрийт“ в 5.14. Невил Сейнт Клеър е тридесет и седем годишен, кротък по характер, добър съпруг и любещ баща, ползва се с уважението на всички, които го познават. Мога да добавя още, че задълженията му в настоящия момент, както успях да установя, възлизат на осемдесет и осем лири и десет шилинга, а в банката на прилежащите към Лондон, графства има на свое име сума в размер от двеста и двадесет лири. Следователно няма основания да се смята, че е парично затруднен. Миналия понеделник Невил Сейнт Клеър се отправил за града по-рано от обичайното и на тръгване казал, че му предстоят две важни задачи и че като се връща, смята да купи кутия със строителни кубчета на момченцето си. Случайно същия този понеделник, скоро след заминаването на мъжа си, госпожа Сейнт Клеър получила телеграма, че в кантората на Абърдийнското параходно дружество на нейно име е пристигнала ценна пратка, която тя отдавна чакала. Ако добре познавате Лондон, сигурно помните, че въпросната кантора се помещава на улица „Фрезноу“, която започва от „Ъпър Суондъм Лейн“, където се срещнахме тази вечер. Госпожа

Сейнт Клеър обядвала и тръгнала за града. Направила някакви дребни покупки, отишла в кантората на дружеството, взела си пакета и точно в четири часа и трийсет и пет минути минавала по „Суондъм Лейн“, на път за гарата. Дотук нещата ясни ли ви са?

— Да, напълно.

— Ако помните, в понеделник беше изключително горещо и госпожа Сейнт Клеър се движела бавно, оглеждайки се с надеждата да зърне някой файтон, тъй като никак не ѝ бил приятен кварталът, в който се намирала. Неочаквано чула нещо като възклицание или поточно вик и се смръзнала на място — до прозореца на втория етаж на една от къщите видяла собствения си съпруг, който, както ѝ се сторило, ѝ дал знак с ръка да отиде при него. Прозорецът бил отворен и тя безпогрешно разпознала лицето му, по което според нея била изписана силна уплаха. Той размахал буйно ръце и после така неочаквано изчезнал от прозореца, сякаш някаква неудържима сила го придърпала навътре. С присъщата на жените наблюдателност тя успяла да забележи обаче, че той бил облечен с черния жакет, с който бил излязъл от дома си сутринта, но на врата си нямал нито яка, нито връзка. Убедена, че с мъжа ѝ се е случило нещо лошо, тя се втурнала надолу по стъпалата — защото къщата всъщност била самата пуцалия на опиум, в която ме заварихте, — претичала през входното помещение и направила опит да се качи по стълбата към първия етаж. Там обаче я пресрещнал онзи негодник, малаецът, за когото вече ви разказах. Той я блъснал назад, насъскал срещу нея огромното си куче и успял да я прогони навън. Обзета от безумен страх и смразяващи опасения, тя затичала по улицата и по някакво рядко щастие на улица „Фрезноу“ срещнала един инспектор и неколцина полицаи, които били тръгнали на обход из района. Инспекторът и двама от полицаите я придружили до къщата и въпреки упоритата съпротива на съдържателя влезли в стаята, в която за последен път бил видян Невил Сейнт Клеър. От него обаче нямало и следа. Всъщност на целия етаж не открили друга жива душа освен някакъв сакат просяк с противна външност, който явно живеел там. Двамата със съдържателя категорично се заклели, че този следобед не е имало никой в стаята. Те така упорито отричали, че инспекторът започнал да се колебае и бил готов вече да повярва, че госпожа Сейнт Клеър се е заблудила, когато тя с писък се втурнала към една малка дървена кутия, която лежала на масата, и

изтръгнала капака ѝ. От кутията се изсипали като водопад детски строителни кубчета — с други думи, играчката, която мъжът ѝ бил обещал да донесе на момченцето си. Това откритие и явното смущение, което проявил сакатият, накарали инспектора да се убеди, че работата е сериозна. Стаята била щателно огледана и резултатите показали, че в нея е било извършено страшно престъпление. Тя била скромно подредена като всекидневна, от нея се влизало в малка спалня, чийто прозорец гледал към задната страна на един от пристаните. Между пристана и прозореца на спалничката има тясна ивица, която при отлив е суха, но при прилив се покрива с най-малко четири и половина фута вода. Прозорецът на спалничката е широк и се отваря от долу на горе. При огледа се открили следи от кръв по перваза, а няколко пръски се виждали и по дъсчения под. Зад една завеса в предната стая били напъхвани дрехите на Невил Сейнт Клеър — обувките, чорапите, шапката и часовника, — всичко било налице освен жакета му. По дрехите не личали следи от насилие, но нямало и никакви други следи от самия Невил Сейнт Клеър. Единствено през прозореца е могъл да напусне стаята, защото друг изход от нея не бил намерен, но зловещите кървави петна по перваза давали малка надежда да се е спасил чрез плуване, тъй като по време на трагедията приливът бил на най-високото си ниво. А сега за злодеите, които, изглежда, са непосредствено замесени в случая. Съдържателят, човек, който се слави с особено престъпно минало, според думите на госпожа Сейнт Клеър се намирал в подножието на стълбата няколко секунди след като мъжът ѝ се е появил на прозореца, така че е допустимо да бъде считан единствено за съучастник в престъплението. Той упорито твърди, че нищо не знае за подобна случка, че не може да отговаря за постъпките на наемателя си Хю Бун и не може да даде никакви обяснения за наличието на дрехите на изчезналия господин. Толкова за съдържателя. А сега за противния, сакат просяк, който живее на втория етаж над пушалнята и който сигурно е последният човек, видял Невил Сейнт Клеър. Казва се Хю Бун и отвратителната му физиономия е позната на всеки, който често посещава Сити. Той се препитава от просия, макар че, за да не бъде преследван от полицията, се представя за продавач на кибрит. Навярно сте забелязали, че от лявата страна на улица „Трейднийдъл“, почти в началото, има една сграда с ниша в стената. Там именно прекарва деня си този тип — седнал с кръстосани

крака и с няколко кутийки кибрит на коленете. Той представлява такава жалка гледка, че дъжд от милостиня се сипе в омазнения му кожен каскет, който лежи до него на плочника. Често съм наблюдавал този човек, преди още да знам, че професионалните ми задължения ще ме срещнат с него, и съм хе учудвал на богатата жътва, която прибира за съвсем кратко време. Външността му така бие на очи, че никой не може да мине покрай него, без да му обърне внимание. Рижава коса, бледо лице, обезобразено от огромен белег, който стига до горната му устна и така я придърпва, че тя почти се е обърнала, масивна челюст като на булдог и черни очи, които силно контрастират с цвета на косата и така гледат, сякаш ще те понижат — всичко това рязко го отличава от обичайната тълпа просяци. Отличава се от своите събрата и по остроумието си — винаги има готов отговор на всяка подхвърлена от минувачите закачка. Ето това е човекът, който живее над пушалнята и последен е видял джентълмена, когото търсим.

— Но как би могъл един сакат човек сам да се справи с мъж в разцвета на силите? — възкликнах аз.

— Неговият недъг се изразява в това, че куца, иначе изглежда здрав и силен. Сигурно от лекарската си практика знаете, Уотсън, че често при слабост в един от крайниците, останалите добиват двойно по-голяма сила.

— Моля, продължете разказа си.

— При вида на кървавите петна госпожа Сейнт Клеър припаднала и била изпратена с фойтон до дома ѝ от един полицаи, тъй като нейното присъствие не било необходимо за по-нататъшното разследване. Инспектор Бартън, който се заел със случая, извършил много внимателен оглед на цялата сграда, но не открил нищо, което да хвърли светлина по въпроса. Допуснал е грешка, че не е арестувал незабавно Бун. Просякът е имал на разположение няколко минути и навярно е успял да поговори със своя приятел съдържателя. Скоро грешката обаче била поправена — хванали го и го претърсили, но не намерили у него нищо, което да доказва евентуалната му вина. На десния ръкав на ризата му наистина имало петна от кръв, но той показал безименния си пръст, на който близо до нокътя личала рана от прясно порязване, и обяснил, че петната са оттам, като добавил, че и тези върху перваза сигурно са от раната му, тъй като съвсем наскоро бил стоял до прозореца. Категорично отричал да е виждал Невил

Сейнт Клеър и се кълнял, че наличието на дрехите му в стаята е също толкова голяма загадка за него, колкото и за полицията. Що се отнася до твърдението на госпожа Сейнт Клеър, че е видяла съпруга си на прозореца, заявил, че тя или не е съвсем с ума си, или ѝ се е привидяло. Въпреки шумните му протести Бун бил отведен в полицейския участък, а инспекторът останал в къщата с надеждата при отлива да открие някаква нова улика. И наистина открил, макар и не онова, от което най-много се опасявал. Когато приливът започнал да спада, върху тинестата ивица видели да лежи не трупът на Невил Сейнт Клеър, а неговият жакет. И знаете ли какво намерили в джобовете?

— Нямам представа.

— Естествено, и не бихте могли да се досетите. Всеки джоб бил натъпкан с монети от едно пени и половин пени — общо 421 пенита и 270 половин пенита. Нищо чудно, че не е бил отнесен от отлива. Човешкото тяло обаче е друго нещо. Между пристана и къщата се образува силен водовъртеж, който вероятно е тласнал трупа в реката, а натежалият жакет е останал на дъното.

— Но доколкото разбрах, всички останали дрехи са били открити в стаята. Нима допускате, че трупът е бил облечен само с жакет?

— Не, но на тези факти може да се намери напълно приемливо обяснение. Да предположим, че този тип Бун е хвърлил Невил Сейнт Клеър през прозореца, без някой да го види. Какво би направил след това? Първото нещо, което би му минало през ума, е да се отърве от дрехите, за да не го издадат. Грабва жакета и тъкмо да го хвърли, се сеща, че той няма да потъне, а ще остане да плува на повърхността. Не разполага с много време, защото вече е чул глъчката при стълбата, когато съпругата се е опитала насила да се качи горе, а може би е получил и предупреждение от съучастника си, съдържателя, че полицията приближава по улицата. Няма нито миг за губене. Спуска се към тайното скривалище, в което е събрал плодовете на просията, натъпква доколкото може джобовете с монети, за да е сигурен, че жакетът ще потъне, и го изхвърля навън. Би сторил същото и с останалата част от дрехите, но чува припрените стъпки по стълбата, едва успява да затвори прозореца и да се отдалечи от него, когато полицаите се появяват.

— Звучи доста правдоподобно.

— Е, ще трябва да приемем това като работна хипотеза поради липса на по-добра. Бун, както вече казах, бил арестуван и отведен в участъка, но се оказало, че не може да бъде уличен в никакви предишни закононарушения. Известно е, че от години се е препитавал с просия, но живеел кротко, без да се замесва в разни престъпни деяния. Ето как стоят нещата в момента и аз не съм напреднал нито крачка в решаването на ключовите въпроси — какво е правил Невил Сейнт Клеър в пушалнята, какво се е случило с него там, къде е сега и каква връзка има между неговото изчезване и Хю Бун. Да си призная, не помня друг случай в цялата си практика, който на пръв поглед да е изглеждал толкова прост, а да ми е създавал толкова затруднения.

Докато Шерлок Холмс ми разказваше подробно за тези необикновени събития, бяхме прекосили покрайнините на големия град, последните пръснати тук-там къщи бяха останали далеч зад гърба ни и ние се носехме по един път, ограден от двете страни със селски плет. Точно когато Холмс привършваше разказа си, преминахме през две селца — — някои от прозорците на отдалечените една от друга къщи все още светеха.

— Вече навлизаме в Ли — поясни, моят приятел. — Всъщност по време на краткото ни пътуване пресякохме три английски графства. Тръгнахме от Мидълсекс, прекосихме Съсекс в единия му край и стигнахме до Кент. Виждате ли онази светлина между дърветата? Това са „Кедрите“ и вътре край лампата седи жена, чийто напрегнат слух без съмнение вече е доловил тропота от копитата на нашия кон.

— Защо не водите разследването от улица „Бейкър“? — попитах аз.

— Защото се налага да събера някои сведения тук, на място. Госпожа Сейнт Клеър беше така любезна да предостави на мое разположение две стаи, бъдете сигурен, че ще окаже същото гостоприемство и на моя приятел и колега. Мъчителна ще бъде срещата ми с нея, Уотсън, тъй като не нося новини за съпруга ѝ. Ето че пристигнахме! Тпр-р!

Бяхме спрели пред голяма вила, заобиколена с парк. Един прислужник притича от конюшнията и пое поводите на коня, аз скочих долу и последвах Холмс по виещата се, посипана с чакъл пътека, която водеше към къщата. Като приближихме, входната врата широко се отвори и на прага се появи дребна руса жена в светла рокля от

копринен муселин, украсена с богато надиплена яка и маншети от розов шифон. Фигурата ѝ рязко се открояваше на струящата отвътре светлина — леко приведена напред, напрегнала слух, опряла едната си ръка на вратата, вдигнала другата в очаквателен жест, полуразтворила устни, жената напрегнато очакваше отговор на най-важния за нея въпрос.

— Е? — възкликна тя. — Какво имате да ми кажете? — После, като забеляза, че сме двама, нададе радостен вик, който премина в стенание, когато моят приятел поклати глава и сви рамене.

— Не ми ли носите добра новина?. — Не.

— А лоша?

— И лоша не.

— Все пак и на това съм благодарна. Моля, влезте. Прекарали сте дълъг и напрегнат ден, сигурно сте уморени.

— Да ви представя моя приятел доктор Уотсън. Той ми е оказвал голяма помощ при доста от случаите, които съм разследвал. Срещнахме се тази вечер по една щастлива случайност и аз го доведох със себе си да ми сътрудничи в издирванията.

— Много ми е приятно да се запозная с вас — рече тя и ми стисна сърдечно ръката. — Надявам се, като имате предвид удара, който неочаквано ни сполетя, че ще ни извините, ако обслужването не е съвсем както трябва.

— Скъпа госпожо — отвърнах аз, — един стар войник като мен е свикнал на всякакви несгоди, затова, моля ви, не се притеснявайте излишно. Единственото ми желание е да помогна с каквото мога на вас и на моя приятел.

— А сега, господин Шерлок Холмс — каза жената, като влязохме в ярко осветената столова, където беше сервирана студена вечеря, — искам да ви задам няколко въпроса, на които ви моля да ми отговорите напълно откровено.

— Разбира се, госпожо.

— Не правете усилия да щадите чувствата ми. Аз не съм истеричка и нямам склонност да припадам. Държа да чуя мнението ви, независимо какво е то.

— По кой въпрос по-точно?

— Вярвате ли дълбоко в себе си, че Невил е жив? Въпросът ѝ явно смути Шерлок Холмс.

— Моля ви, бъдете напълно откровен — повтори тя, застанала на килимчето до плетения стол, на който се беше отпуснал Холмс, вперила поглед в лицето му.

— Щом държите да бъда откровен, госпожо, не вярвам.

— Смятате, че е мъртъв, така ли?

— Да.

— Убит?

— Не твърдя със сигурност, но предполагам.

— Ив кой ден го е застигнала смъртта?

— В понеделник.

— В такъв случай, господин Холмс, бъдете така любезен да ми обясните как е възможно при тези обстоятелства днес да получа от него писмо?

Шерлок Холмс скочи от стола като ужилен.

— Днес ли казахте? — почти изрева той.

— Да, днес. — Тя с усмивка размаха във въздуха лист хартия.

— Мога ли да го видя?

— Разбира се.

Той нетърпеливо издърпа от ръцете ѝ листа, приглади го на масата, придърпа лампата и го заразглежда внимателно. Аз станах от стола си и отидох да надникна през рамото му. Пликът беше от най-простите, с клеймо от Грейвзендската поща, и с днешна дата, или по-точно с вчерашна, тъй като вече отдавна минаваше полунощ.

— Груб, необработен почерк — измърмори под нос Холмс. — Това, разбира се, не е почеркът на съпруга ви, нали, госпожо?

— Върху плика не, но писмото е написано от Невил.

— Явно е също, че човекът, който е надписвал плика, е прекъснал, за да прави справка.

— По какво разбрахте?

— Името, както виждате, е изписано с черни букви, тъй като мастилото е изсъхнало от само себе си. Останалата част е със сивкав цвят, което показва, че е била използвана попивателна хартия. Ако адресът е бил написан на един път и попит с попивателна хартия, целият щеше да бъде със сивкав оттенък. Човекът е написал името ви, прекъснал е и после е дописал адреса, от което може да се заключи, че не му е бил известен. Това, разбира се, е дреболия, но според мен няма

нищо по-важно от дреболиите. А сега да се занимаем с писмото. О, но вътре е имало приложено и още нещо.

— Да, един пръстен. Пръстенът с печата на Невил.

— А вие сигурна ли сте, че това е почеркът на съпруга ви?

— Един от почерците му.

— Един ли?

— Да, почеркът му, когато пише бързо. Той е напълно различен от обичайния му почерк, но аз въпреки това го познавам добре.

— „Скъпа, не се безпокой. Всичко ще приключи благополучно. Станала е голяма грешка и ще е нужно време да бъде поправена. Чакай търпеливо. Невил.“ Написано с молив върху първата празна страница на книга с осмина формат, естествено без воден знак. Хм! Изпратено днес от пощата в Грейвзенд от човек с мръсен палец. Аха! И пликът е залепен, ако не се лъжа, от човек, който дъвче тютюн. Значи вие сте убедена, че това е почеркът на съпруга ви, госпожо?

— Напълно. Писмото е написано от Невил.

— И е изпратено днес от Грейвзенд. Е, госпожо Сейнт Клеър, небето се разведрява, макар да не се осмелявам да твърдя, че опасността е отминала.

— Но това писмо говори, че той е жив, господин Холмс.

— Освен ако не е ловка фалшификация, целяща да ни отведе по погрешна следа. Пръстенът всъщност не е никакво доказателство. Той може да му е бил отнет.

— Не, не, това е неговият почерк.

— Добре. Писмото обаче може да е било написано в понеделник, а да е изпратено днес.

— Възможно е.

— Ако приемем, че е така, междувременно са могли да станат най-различни неща.

— О, не ме обезсърчавайте, господин Холмс. Знам, че нищо лошо не се е случило с Невил. Между нас съществува такава духовна близост, че веднага бих разбрала, ако го е сполетяла беда. В деня, когато го видях за последен път, Невил се поряза. Аз бях в столовата, а той в спалнята, но аз се втурнах нагоре напълно сигурна, че се е случило нещо. Щом такава дреболия може да събуди предчувствието ми, мислите ли, че смъртта му би ме оставила безразлична?

— Видял съм толкова много неща в живота си и от опит знам, че понякога на женската интуиция може да се вярва повече, отколкото на най-стабилните умозаклучения. И това писмо е едно много силно доказателство за вашето твърдение. Но ако вашият съпруг е жив и е в състояние да пише писма, защо не се завръща при вас?

— Нямам представа. Необяснимо ми е.

— В понеделник, преди да излезе, каза ли ви нещо?

— Не.

— А вие изненадахте ли се, като го видяхте на „Суондъм Лейн“?

— Да, много.

— Прозорецът отворен ли беше?

— Да.

— Значи е могъл да ви повика?

— Да.

— А той, доколкото ми е известно, е надал само някакъв неразбираем вик. Нали така?

— Да.

— Вик за помощ, както смятате вие?

— Да, той размаха ръце.

— А може да е извикал от изненада. Дали не е вдигнал ръце от изумление, като ви е видял така неочаквано?

— Възможно е.

— Вие сте останали с впечатлението, че някой го е дръпнал назад?

— Да, защото изчезна внезапно.

— Може сам да е отскочил. Нали не сте видели никой друг в стаята?

— Не, но онзи отвратителен човек призна, че е бил там, а съдържателят беше в подножието на стълбата.

— Да, наистина. Успяхте — ли да забележите съпругът ви с обичайните си дрехи ли беше?

— Нямаше ги само яката и връзката му. Съвсем ясно видях голата му шия.

— Той говорил ли ви е някога за „Суондъм Лейн“?

— Никога.

— Да ви е направило впечатление нещо, от което да се заключи, че е пушил опиум?

— Не.

— Благодаря ви, госпожо Сейнт Клеър. Това са основните въпроси, които исках напълно да си изясня. А сега бихме ви помолили за една лека вечеря, след което ще се оттеглим да си отпочинем, тъй като утре ни чака доста натоварен ден.

Настаниха ни в една просторна, богато подредена стая с две легла и аз незабавно се пъгнах между завивките, тъй като се чувствах крайно уморен от среднощните си преживявания. Шерлок Холмс обаче можеше да не спи дни наред, дори и цяла седмица, когато имаше да разрешава някоя задача — обмисляше я от всяка възможна гледна точка и съпоставяше фактите, докато не стигнеше до категорично заключение или не се убедеше, че все още не му достигат данни за него.

Веднага ми стана ясно, че и тази нощ се готви да прекара в бодърствуване. Свали си жакета и жилетката, облече широкия си син халат, обиколи стаята и събра всички възглавници — от леглото си, от канапето и от креслата, — натрупа ги така, че си приспособи нещо като диван, настани се на него по турски и сложи пред себе си унция ситно нарязан тютюн и кутия с кибрит. На слабата светлина на лампата го виждах как седи безмълвен и неподвижен с една стара лула, направена от корен на изтравниче, между устните, вперил разсеяно поглед в тавана. Струя синкав дим се виеше над него, а отблясъкът на разпаления тютюн озаряваше острите черти на лицето му. В тази поза го оставих преди да заспя и в същата го заварих, когато, разбуден от някакво възклицание, отворих очи и видях, че лятното слънце вече бе огряло стаята. Лулата все още беше между устните му, в помещението се стелеше гъста пелена от дим, а от купчинката ситно нарязан тютюн, която бях видял предната нощ, не бе останало нищо.

— Събудихте ли се, Уотсън?

— Да.

— Имате ли желание за една сутрешна разходка с кола?

— Разбира се.

— Добре тогава, обличайте се. В къщата всички още спят, но аз знам къде нощува конярят, така че няма да е трудно да изкараме двуколката. — Холмс се подсмиваше, докато говореше, очите му блестяха, по лицето му не бе останала и следа от мрачния и замислен израз от предната вечер.

Докато се обличах, погледнах часовника си. Нищо чудно, че в къщата всички още спяха. Часът беше четири и дващест и пет. Тъкмо привършвах, когато Холмс се върна с новината, се конярят вече запряга коня.

— Искам да проверя една моя теория — рече той, като си обуваше ботите. — Според мен, Уотсън, в момента пред вас се намира един от най-големите глупци в Европа. Заслужавам така да ме ритнат, че оттук да се намеря право на „Чаринг Крос“. Смятам обаче, че намерих ключа към загадката.

— И къде по-точно го намерихте? — попитах аз през смях.

— В банята — отвърна той. — О, не, не се шегувам — продължи Холмс, като видя изписалото се по лицето ми недоверие. — Току-що го взех оттам и го прибрах в това куфарче. Хайде, приятелю, да вървим да видим дали ключът ще пасне на ключалката.

Слязохме по стълбите колкото може по-тихо. Навън вече сияеше яркото утринно слънце. Пред входа ни чакаше запретнатата двуколка и полуоблеченият коняр държеше поводите на коня. Двамата с Холмс скочихме вътре и се понесохме по пътя за Лондон. Задминахме няколко селски каруци, които караха зеленчуци към столицата, но къщите от двете страни на пътя бяха така тихи и пусти, че приличаха на омагьосан град.

— В известен смисъл случаят се оказа доста необикновен — рече Холмс, като шибна леко коня, за да го накара да мине в галоп. — Признавам, че в началото бях тръгнал в напълно погрешна посока, и все пак по-добре е да намериш вярната следа, макар и късно, отколкото никога.

Когато навлизахме в града откъм улиците на Съри, по прозорците вече започваха да се мяркат сънените лица на поранобудните. Прекосихме реката по моста „Уотърлу“, префучахме по улица „Уелингтън“, свихме рязко вдясно и се озовахме право на улица „Бау“. Шерлок Холмс беше добре познат в полицейското управление и двамата полицаи му отдадоха чест. Единият пое поводите на коня, а другият ни въведе вътре.

— Кой е дежурен? — попита Холмс.

— Инспектор Брадстрийт, сър.

— О, здравейте, Брадстрийт!

Насреща ни по настлания с каменни плочи коридор вървеше висок широкоплещест мъж в инспекторска униформа.

— Бих искал да разменя няколко думи с вас — добави Холмс.

— На ваше разположение съм, господин Холмс. Заповядайте в моята стая.

Стаята беше малка, обзаведена като канцелария, с огромен регистър на масата и телефон на стената. Брадстрийт седна зад бюрото си.

— С какво мога да ви бъда полезен, господин Холмс?

— Идвам във връзка с онзи просяк Бун, който беше обвинен, че е замесен в изчезването на Невил Сейнт Клеър от Ли.

— Той ще остане под арест, докато се води следствието.

— Зная. При вас ли е?

— Да, в затворническото отделение.

— Създава ли ви някакви неприятности?

— Не, но е страшно мръсен, негодникът му с негодник.

— Мръсен ли?

— Да, едва успяваме да го накараме да си измие ръцете, а лицето му е черно като на калайджия. Изяснят ли се веднъж обстоятелствата около него обаче, ще го изкъпем в затворническата баня както ние си знаем. Ако го видите, ще се съгласите с мен, че тази мярка е абсолютно наложителна.

— Държа непременно да го видя.

— Щом наистина желаете, няма никаква пречка за това. Елате с мен. Можете да оставите куфарчето си тук.

— Не, предпочитам да го взема със себе си.

— Добре. Да вървим тогава. Оттук, моля.

Той ни поведе по един коридор и отключи една решетеста врата, оттам се спуснахме по вита стълба, която свършваше в коридор с варосани стени и с врати от двете страни.

— Неговата килия е третата вдясно — поясни инспекторът. — Ето тази. — Той внимателно отмести една дъсчица в горния край на вратата и погледна през отвора.

— Спи! — обяви инспекторът. — Имате възможност добре да го разгледате.

Двамата с Холмс надникнахме през решетестия отвор. Затворникът, обърнат с лице към нас, спеше дълбоко и дишаше бавно и

тежко. Беше среден на ръст и дрипаво облечен, както подобаваше на професията му; през дупките на орфаната връхна дреха се показваше цветна риза. И както ни беше казал инспекторът, беше невероятно мръсен, но дори мръсотията, наслоена по лицето му, не можеше да скрие отблъскващата грозота. Широк белег от стара рана пресичаше едната му буза от окоето до брадичката и така бе присвил кожата и бе обърнал нагоре края на устната му, че три от зъбите му бяха оголени като на зло куче. Кичур ярко рижаво коса покриваше челото му и падаше чак до очите.

— Красавец, нали, какво ще кажете?

— Наистина се нуждае от едно хубаво миене — забеляза Холмс. — Тъй като предвиждах, че ще трябва да свършим тази работа още тук, реших да взема със себе си необходимите за това неща. — Докато говореше, той отвори куфарчето и за моя голяма изненада измъкна голяма гъба за баня.

— Хи-хи! Ама че чудак сте! — изкиска се инспекторът.

— А сега, ако бъдете така любезен да отворите съвсем тихо тази врата, набързо ще му придадем далеч по-приличен вид.

— Разбира се, не виждам пречка за това — отвърна инспекторът. — Такава мръсотия само позори затвора ни.

Той отключи вратата и тримата тихо се вмъкнахме в килията. Затворникът леко се размърда и отново потъна в дълбок сън. Холмс взе каната с вода, намокри гъбата и я прокара енергично два пъти през лицето на спящия.

— Позволете ми да ви представя господин Невил Сейнт Клеър от Ли, графство Кент — провикна се приятелят ми.

Никога в живота си не бях виждал подобно нещо. От лицето на мъжа се смъкна дебел слой кафява боя, така, както се бели кората на дърво. Изчезна страшният белег, който пресичаше бузата от край до край, извърнатата нагоре устна се отпусна и закри грозно оголените зъби. Падна и сплъстеният кичур рижаво коса и ние видяхме един чернокос човек с изтънчени черти, с гладка, бледа кожа и скръбен израз на лицето да сяда на леглото, потривайки сънено очи и оглеждайки се учудено наоколо. Като осъзна, че е разкрит, той с вик захлупи лице върху възглавницата.

— Я гледай! — възкликна инспекторът. — Та това наистина е изчезналият човек. Същият от фотографията.

Затворникът се обърна към нас със спокойното изражение на човек, който е решил да се остави в ръцете на съдбата.

— Да, същият — рече той. — Затова, моля ви, обяснете ми в какво всъщност ме обвинявате?

— В убийството на Невил Сейнт... — рече инспекторът и се ухили. — Ама че глупост! По-точно казано, в опит за самоубийство, ако изобщо някой може да бъде подведен под отговорност за подобно деяние. Двайсет и седем години служба в полицията, но такова чудо не съм виждал.

— Щом аз съм Невил Сейнт Клеър, значи престъпление не е извършено и следователно съм арестуван незаконно.

— Престъпление в истинския смисъл на думата наистина не е извършено, но сте допуснали една голяма грешка — обади се Холмс. — Трябвало е да се доверите на жена си.

— Не го направих заради децата — простена затворникът. — Не исках да узнаят истината и да се срамуват от баща си. Господи, какъв позор ме очаква! В пълна безизходица съм.

Шерлок Холмс седна до него на леглото и го потупа утешително по рамото.

— Ако допуснете случаят да бъде предаден за разрешаване от съда, не би било възможно да избегнете публичния скандал. Успеете ли обаче да дадете задоволително обяснение пред полицейските власти за поведението си, предполагам, не би имало причина историята да не потъне в някоя архивна папка. Инспектор Брадстрийт ще запише вашите показания и ще ги докладва на съответната инстанция. В такъв случай до съд изобщо няма да се стигне.

— Цял живот ще ви бъда благодарен — възкликна развълнувано арестантът. — Готов бях да излежа наказанието си в затвора, да ме осъдят на смърт дори, само и само разкритието на жалката тайна да не хвърли завинаги позорно петно върху децата ми. Вие сте първите хора, които ще чуят моята история. Баща ми беше учител в Честърфийлд, където получих отлично образование. В младежките си години доста пътувах, известно време бях актьор и накрая станах репортер във вечерен лондонски вестник. Един ден главният редактор реши да помести серия от статии по въпроса за просията в столицата и аз пожелах да ги напиша. С това всъщност започнаха и моите приключения. Прецених, че най-добрият начин да събера

необходимите ми сведения ще бъде сам да изиграя ролята на просяк. Като актьор бях овладял всички тайни на гримьорското изкуство и се бях прочул с това свое умение, което се оказа от голяма полза в случая. Намазах лицето си с плътен слой боя, а за да будя още по-голямо съжаление, оформих на бузата си огромен белег и обърнах нагоре края на устната си, като я залепих с парче пластир с телесен цвят. После, облечен дрипаво и нахлузил рижава перука на главата си, аз се настаних в търговската част на града уж като продавач на кибрит, а всъщност започнах да прося. Седем часа протягах усърдно ръка и когато се прибрах вечерта у дома, за своя голяма изненада открих, че съм припечелил двадесет и шест шилинга и четири пенса. Написах статиите и забравих за случилото се. След известно време обаче получих призовка да изплатя двайсет и пет лири, за които бях поръчителствал на един приятел. Недоумявах откъде да намеря толкова пари, когато най-неочаквано ми хрумна една спасителна идея. Помолих кредитора за двуседмична отсрочка, взех си отпуска, предреших се като просяк и се настаних на моето място в Сити. За десет дена спечелих парите и изплатих дълга. Можете да си представите как взе да намалява желанието ми да се трудя усърдно срещу две лири седмично, след като знаех, че мога да спечеля същата сума само за един ден, стига да си намажа лицето с боя, да сложа каскета си на земята и да не правя нищо друго, освен кротко да чакам. Дълго продължи борбата между чувството ми за достойнство и стремежа ми за по-лека печалба. Накрая жаждата ми към парите надделя. Напуснах репортерската си работа и започнах да прекарвам дните на ъгъла, който първоначално си бях избрал, будех съжаление у минувачите с уродливото си лице и пълнех джобовете си с медни монети. Само един човек беше посветен в тайната ми — съдържателят на долнопробното заведение на „Суондъм Лейн“, който ми даде подслон. Всяка сутрин излизах оттам като дрипав просяк, а вечер отново тръгвах из града като елегантно облечен господин. Заплащах богато на собственика за стаите, които бях наел, за да съм сигурен, че ще пази тайната ми. Започнах бързо да трупам значителни суми пари. Съвсем не искам да кажа, че всеки лондонски просяк може да събере седемстотин лири за една година — а това е далеч под моя среден годишен доход, — но аз имах голямото преимущество, че умеех да се гримирам изкусно и да подхвърлям остроумни забележки. За кратко

време така се усъвършенствах в професията, че станах известна личност в Сити. Цял ден в каскета ми се лееше поток от пенита, а често ми подхвърляха и по някоя сребърна монета. Случеше ли се да събера под две лири, смятах деня за неблагоприятен. Състоянието ми нарастваше, нарастваха и стремежите ми. Купих си къща извън града, после се ожених, без изобщо някой да подозира какво е истинското ми занимание. Милата ми съпруга знаеше, че сключвам някакви сделки в Сити, но не се интересувахе какви точно. Миналия понеделник, след като бях привършил вече работа и се преобличах в стаята си над пушалнята, погледнах през прозореца и за свой най-голям ужас и почуда видях жена ми, застанала на сред улицата и вперила очи право в мен. Извиках от изненада, вдигнах ръце да прикрия лицето си, отскочих назад и изтичах при моя доверен приятел, съдържателя, да го помоля да не пуска никого на горния етаж. Чух гласа на жена си да долита отдолу, но бях напълно спокоен, че тя няма да успее да се качи. Бързо се съблякох, нахлузих просяшките дрипи, гримирах лицето си и нахлупих перуката. Мина ми обаче през ума, че стаята навярно ще бъде претърсена и че дрехите ми може да ме издадат. Отворих прозореца, но бях толкова припрян, че без да искам, разраних до кръв палеца си, който бях порязал сутринта в спалнята ни. После грабнах жакета си, натезал от монетите, които току-що бях прехвърлил от кожената си просяшка чанта, хвърлих го през прозореца и той потъна в Темза. Тъкмо се канех да запокитя и останалите дрехи, когато по стълбите се втурнаха полицаите, нахлуха в помещението и да ви призная, за мое голямо облекчение, вместо да бъда идентифициран с Невил Сейнт Клеър, бях арестуван като негов убиец. Това е всичко. Исках да запазя тайната колкото може по-дълго, затова не позволявах да ми измият лицето. Тъй като знаех, че жена ми силно ще се разтревожи, в един момент, когато полицаите бяха заети да оглеждат стаята над пушалнята, свалих пръстена си и го дадох на съдържателя заедно с една набързо надраскана бележка, в която ѝ съобщавах да не се безпокои за мен.

— Тя получи тази бележка едва вчера — рече Холмс.

— Господи! Колко мъчителна е била за нея изминалата седмица!

— Полицията държеше под наблюдение съдържателя на пушалнята — обади се инспектор Брадстрийт — и той е бил затруднен да прати лично писмото, без да го забележат. Навярно го е предал на

някой клиент моряк, който очевидно чак след няколко дена се е сетил за поетото задължение.

— Точно така — каза Холмс, като кимна одобрително. — Аз стигнах до същото заключение. — И все пак никога ли не са ви преследвали за просия, господин Сейнт Клеър?

— О, много пъти! Но мен глобата не ме плашеше.

— Сега обаче трябва завинаги да сложите край на приключението си — отсече Брадстрийт. — Ако желаете полицията да потули историята, налага се Хю Бун да изчезне.

— Вече съм се заклел тържествено и пред самия себе си.

— В такъв случай смятам, че срещу вас няма да бъдат предприети никакви мерки. Заловят ли ви обаче още веднъж, всичко ще излезе наяве. А на вас, господин Холмс, сме безкрайно задължени, че изяснихте историята. Много бих искал да знам все пак как успяхте да го сторите.

— Много просто — рече моят приятел. — Като седях върху пет възглавници, докато си изпуша тютюна. А сега, Уотсън, мисля, че ако тръгнем незабавно за улица „Бейкър“, ще стигнем навреме за закуска.

[1] Опиева тинктура — Б. пр. ↑

Издание:

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ

Избрани произведения в три тома

ТОМ ВТОРИ

Избрани разкази

Красимира Тодорова, съставител и преводач, 1991

Художник на корицата и оформление ХРИСТО ЖАБЛЯНОВ

Редактор КРАСИМИРА АБАДЖИЕВА

Художествен редактор ВАСИЛ МИОВСКИ

Техн. ред. Костадинка Апостолова

Коректор МАЯ ХАЛАЧЕВА

ISBN 954—419—001—5

Английска. Първо издание. Дадена за набор м. февруари 1991 г.

Подписана за печат м. юли 1991 г. Излязла от печат м. август 1991 г.

Формат 16/60/90. Печати коли 9.5. Издателски коли 9.5.

Цена 9,90 лв.

ДФ „ОТЕЧЕСТВО“, София

ДФ „Георги Димитров-90“ — София

c/o Jusautor, Sofia

Arthur Conan Doyle

Penguin Books, 1985

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.